

Kostyál László

In memoriam Szekeres Emil

(Kaposvár, 1934. VI. 30. – Nagykanizsa, 2019. III. 03.)

Emil elment... Villámcsapásként ért a hír, még mindig le vagyok taglózva. A kiváló, alkotásaival és igényességével mindig igazodási pontként (is) szolgáló festőművész, a kedves, csendes szavú atyai barát, a racionálisan és mélyrehatóan gondolkodó humanista nincs többé. Illetve... így nem, pontosabban nem így igaz. Előre ment. Ő maga más dimenziókba költözött, de emléke, szavai, gesztusai elkísérnek, képei – mint vizuálisan megfogalmazott gondolatai – továbbra is velünk maradnak.

A kaposvári születésű Szekeres Emil 1961-ben diplomázott a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, Kmetty János, Kádár György és Barcsay Jenő növendékeként. A diploma megszerzése után visszatért szülővárosába, majd 1974-ben Nagykanizsára költözött. Itt előbb a Jókai utca egyik műtermes lakásában lakott, majd Miklósfára költözött, ahol családi házában és annak kertjében idilli környezetet alakított ki, amelynek növényzetét nagy szeretettel ápolgatta. Az 1969-1971 között elnyert Derkovits-ösztöndíjat követően számos elismerést, kiállítási díjat kapott, de talán hiányként élhette meg a bőven megszolgált Munkácsy-díj elmaradását, amit a Zala megyei Vajda Lajos-díj nem tudott teljesen pótolni. Mintegy tizenöt egyéni tárlata volt, és rengeteg helyi, megyei és országos, emellett több külföldi csoportos kiállításon vett részt. Aktív és köztiszteletben álló közreműködője volt a szakmai közéletnek, első, majd örökös tiszteletbeli elnöke a Kanizsai Képző- és Iparművészek Egyesületének.

Festészete a 20-21. századi magyar képzőművészet különös értékét képezi. Az olaj-, a pasztell- és az akvarellfestésnek egyaránt mestere, emellett kiváló grafikus is volt. Logikusan egymásra épülő festői korszakaiban ugyan jelen volt a tájfestészet is, azonban a fő vonulatot a szürreális, látomásos világ képezte, amellyel az álom és a valóság mezsgyéjén egyensúlyozott. Háromdimenziós térre épülő, logikus univerzum ez, volta-képpen egy belső világegyetem, melynek alkotóelemei jelentős részben adekvátak a valós világunkat alkotókkal, valahogy mégis mások. Mások azért, mert maguk a képi motívumok a valós térérzetet keltő milió dacára sokszor mélység nélküliek, vagyis sík jelleggel bírnak, de mások a színezésük, vagy éppen a köztük lévő viszony- és arányrendszer miatt is. Formájuk – bár közel sem minden esetben – felismerhető ugyan, de jelentésük gyakran egészen más, mint amit megszoktunk. A madár, a kos, a fák, a virágok, az ember(szerű)alakok nem önmagukat jelentik, hanem

a festő érzelmeit, nehezen verbalizálható, de mégis konkrét formákat öltő gondolatait, emócióit, amelyek ugyanakkor fantasztikus, máshol nem megtapasztalható motívumok mögé is rejtőzhetnek. Ez magyarázza Szekeres sajátos mikrokozmoszának a mindennapokban tapasztaltaktól gyökeresen eltérő törvényeit, működésének belső mozgatórugóit. Ilyenformán gyakorlatilag mindegy, hogy tájkép, esetleg (ritkán) zsáner vagy éppen csendélet, amit látunk, mert e műfajok csupán megnyilvánulási formái a valódi tartalomnak, a lényeg mélyebb interpretációs szinten rejtőzik. Festői fogalmazásmódjában emellett mindig jelen volt a muzikalitás és a lírai jelleg. Kerülte az élénk színeket, visszafogott, ugyanakkor többnyire derűs koloritot használt. Formái lágyak, harmonikusak, még akkor is, amikor drámai, vagy érzelmileg felfokozott narratívát közvetítenek. Képein ilyenkor sem érzünk belső ellentmondást, amely egyes esetekben az érzelmileg felfokozott tartalom és az elegánsan visszafogott képi eszköztár között feszülhetne, bár kétségtelen, hogy koloritja olykor erőteljesebb, sötétebb a megszokottnál. Szekeres Emil képei a saját belső történéseinek a képalkotási folyamaton átszűrt kivételései, amelyek nagy részében azonban nem túl nehéz önmagunkat is fel-, illetve megismerni.

Kedves Emil, emlékedet őrizzük, nyugodj békében!

Szekeres Emil munkája

